

hariduskomisjon	
eelarvekomisjon	
kultuuri- ja spordikomisjon	
keskkonna -ja korralduskomisjon	X
revisjonikomisjon	
sotsiaalkomisjon	
arengu- ja ettevõtluskomisjon	
maaelukomisjon	
eestseisus	

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU**O T S U S**

Põltsamaa

09.02.2018 nr 1-4.2/2018/76

**Arvamuse andmine
geoloogilise uuringu loa taotlusele**

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2017 määrus nr 5 „Pajusi valla, Puurmani valla, Põltsamaa linna ja Põltsamaa valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine” muutmine” jõustus 11. jaanuaril 2017. Määruse alusel moodustus 21. oktoobril 2017 Põltsamaa linna, Põltsamaa valla, Pajusi valla ja Puurmani valla ühinemise teel uus omavalitsusüksus – Põltsamaa vald, mis on ühinenud omavalitsusüksuste üldõigusjärglane.

Põltsamaa linna, Põltsamaa valla, Pajusi valla ja Puurmani valla ühinemislepingu punkti 4.7 alusel kasutatakse kuni haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud Põltsamaa valla põhimääruse kehtestamiseni ühinenud Põltsamaa linna sümboolikat.

Mainer OÜ (registrikood 14267391, aadress Mustamäe tee 161-4, 12913 Tallinn) on esitanud Keskkonnaametile Tõrenurme uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse. Vastavalt uuringu loa taotlusele asub kavandatav uuringuruumi teenindusala Põltsamaa vallas Tõrenurme külas Kangru katastriüksustel (registriosa 60235, katastritunnus 61606:002:0130, pindala 87,3 ha, sihtotstarve 100% maatulundusmaa 011;M). Taotletava uuringuala pindala on kokku 6,04 ha. Kinnisasi on füüsilise isiku eraomandis. Uuringu eesmärgiks on välja selgitada uuringuruumi geoloogiline ehitus, kasuliku kihi paksus, maavara levik ja kvaliteet ning kaevandamistingimused, mis võimaldaksid hinnata maavara aktiivse tarbevaruna, et hiljem taotleda sellele alale maavara kaevandamise luba. Uuritavateks maavaradeks on kruus ja liiv. Uuringu käigus plaanitakse rajada kuni 15 uuringukaevetõnt ja 15 puurauku uurimissügavusega kuni 6m.

Maapõueseaduse § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet. Sama seaduse § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa taotluse ning taotluse kohta antava haldusakti eelnõu arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta antava haldusakti eelnõu saamisest arvates.

Keskkonnaamet edastas arvamuse küsimise koos uuringu loa taotlusega ja otsuse eelnõuga Põltsamaa Vallavolikogule 2. novembri 2017 a kirjaga nr 12-1/17/9853-5. Keskkonnaamet pikendas 3. jaanuari 2018 kirjaga nr 12-1/17/9853-7 arvamuse andmise tähtaega kuni 2. märtsini 2018. Maapõueseaduse § 35 lõike 1 punkt 10 kohaselt keeldutakse uuringuloa andmisest kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus maavara otsinguks üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa andmisega.

Kavandatav uuringuala on vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 17. detsembri 1998.a määrusega nr 33 kehtestatud Põltsamaa valla üldplaneeringule juhtfunktsiooniga mets ja looduslik ala. Muid maakasutuse piiranguid üldplaneeringuga ei ole kehtestatud. Sellest johtuvalt on katastriüksuse sihtotstarbeks määratud maatulundusmaa (011;M) ehk maa, mis on ette nähtud põllumajandussaaduste tootmiseks või kasutatav metsakasvatuseks või maa, millel on metsa- või põllumajanduslik potentsiaal. Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatav maa on sihtotstarvete liikide järgi mäetööstusmaa (014;Mt). Katastriüksuse sihtotstarbe määramisel juhendatakse maakatastri seaduse § 18 tingimustest. Katastriüksuse sihtotstarve saab eranditult lähtuda planeeringutest.

Seega on kavandatav tegevus vastuolus hetkel kehtiva Põltsamaa valla üldplaneeringuga. Uuringuloa taotlusest ilmneb üheselt, et uuringu teostamise eesmärgiks on hilisem kaevandamine. Uuringuloa taotleja peab arvestama asjaoluga, et uuringu korraldamine võib taotlejale põhjustada asjatuid kulutusi kuna uuringuloa andmine ei saa tekitada õiguspärast ootust anda talle tulevikus kaevandamise luba.

Jõgeva maavanema 1. detsembri 2017 korraldusega nr 1-1/2017/305 kehtestatud Jõgeva maakonnaplaneeringu punkti 3.1.7. kohaselt paikneb kavandatud uuringuruum roheline võrgustiku kohaliku tasandi tuumalal (T3). Tuumaladel on keelatud püsiv ja pikaajaline loomade elutegevust takistav tegevus, prioriteediks on väärtuslike metsa- ja soolade säilimine ning tuumaladega tuleb arvestada ruumikasutuse kavandamisel. Rohevõrgustiku piire, maakasutus- jm tingimusi täpsustakse üldplaneeringu ja teiste asjakohaste planeeringutega. Kuigi üldjuhul on tuumaladel vastunäidustatud metsamaa sihtotstarbe muutmine võib maavarade kaevandamisel tuumala ulatuse säilimine tagada rekultiveerimise või asendusala leidmise kaudu.

Keskkonnameti eelnõu ei näe ette kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamist kuna kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 1 ega § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste hulka. Keskkonnamõju hinnangulise suuruse järgi on liiva ja kruusa kaevandamine koos savi kaevandamisega kõige väiksema mõjuga.

Keskkonnaministeriumi koostatud Ehitusmaavarade kasutamise riikliku arengukava 2011-2020 elluviimine lõpetati Vabariigi Valitsuse korraldusega 30. 11.novembri 2017. Arengukava elluviimise lõpetamise seletuskirja kohaselt on endiselt probleeme liiva ja kruusa varustuskindlusega.

Otsus võetakse vastu kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 2, haldusmenetluse seaduse § 4, § 6, § 16, maapõueseaduse § 27 lõike 7 alusel ning eeltoodud asjaolude kaalutluse tulemusel.

1. Nõustuda maavara otsingu eesmärgil geoloogilise uuringuloa väljastamisega Tõrenurme uuringuruumis Mainer OÜ-le (registrikood 14267391).

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

3. Otsust on õigus vaidlustada 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal vaiet esitama õigustatud isik otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, esitades vaide Põltsamaa Vallavolikogule haldusmenetluse seadusega vaidmenetlusele kehtestatud korras. Otsuse peale on kaebeõigusega isikul õigus esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatud tähtaegadel ja halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Vään
vallavolikogu esimees

Seletuskiri otsuse eelnõule „Arvamuse andmine geoloogilise uuringu loa taotlusele“

Keskkonnaamet on edastanud Põltsamaa Vallavalitsusele eelnõu Põltsamaa vallas Tõrenurme külas Kangru katastriüksusel geoloogilisteks uuringuteks loa andmiseks. Kavandatava uuringu eesmärgiks on välja selgitada uuringuruumi geoloogiline ehitus, kasuliku kihi paksus, maavara levik ja kvaliteet ning kaevandamistingimused, mis võimaldaksid hinnata maavara aktiivse tarbevaruna, et hiljem taotleda sellele alale maavara kaevandamise luba. Keskkonnaameti koostatud eelnõu kohaselt vastab esitatud taotlus nõuetele ning Maapõueseaduse §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Vastavalt maapõueseaduse § 27 lõikele 7 annab kohaliku omavalitsuse üksus kahe kuu jooksul eelnõu kohta kirjaliku arvamuse. Arvamus peab sisaldama otsustust loa andmise või mitte andmise kohta. Maapõueseaduse § 35 lõike 1 punkti 10 kohaselt keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus maavara otsinguks üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmisega. Keeldumine on Keskkonnaametile siduv. Geoloogiline uuring on põhimõtteliselt eeltöö kaevandamisloa taotlemiseks.

Geoloogiliste uuringutega seoses on 11.11.2015 teinud otsuse Riigikohus (kohtuasja number 3-3-1-37-15). Kolleegium on selgitanud, et uuringuloaga nõustumine ei piiraks mingilgi moel kohaliku omavalitsuse võimalust kaevandamisloa menetluses kooskõlastamisest keelduda. Kohus leiab, et uuringutulemustel on iseseisev väärtus ka siis, kui uuringule kaevandamist ei järgne. Saadud teabe alusel tehakse vajaduse korral muudatused keskkonnaregistris, milles talletatud infot saab edaspidi kasutada näiteks uute planeeringute ja arengukavade koostamisel. Nii taotlejal kui ka kohalikul omavalitsusel on pärast uuringu tegemist võimalikus kaevandamisloa menetluses varasemast rohkem

teavet kaevandamistegevuse tegelike mõjude kohta. Kohalikul omavalitsusel on võimalik hüpoteetilistele riskidele tuginemise asemel rajada oma arvamus uuringuga tõendatud teabele. Kogutava teabe väärtus on üheks kaalutluseks, mida uuringuloa kooskõlastamise üle otsustamisel arvestada (otsuse punkt 13).

Kuivõrd eeldatavalt järgneb geoloogilisele uuringule kaevandamisloa väljastamise menetlus, siis on oluline märkida, et ka kaevandamisluba ei anna loa omajale õigust ega õigustatud ootust kaevandamiseks, sest isikul tuleb kaevandamiseks järgida ka muid õigusakte, sh üldplaneeringut. Samale seisukohale on jõudnud 18.06.2016 otsuses nr 3-3-1-31-16 Riigikohutu halduskolleegium. Kangru katastriüksuse sihtotstarve on käesoleval ajal 100% maatulundusmaa, pindala 87,3, uuritava ala suurus on 6,04 ha ning kehtivas Põltsamaa valla üldplaneeringus on maakasutuse juhtotstarve looduslik maa. Kaevandamisluba ei reguleeri katastriüksuse sihtotstarvet. Seda kinnitavad ka maakatastriseaduse § 18 lg-d 2 ja 6, mille järgi saab katastriüksuse sihtotstarbe muutmine toimuda ainult KOV üksuse detail- või üldplaneeringu või viimase puudumisel eraldi KOV volikogu otsuse alusel. Sellest tulenevalt tuleks Keskkonnaameti eelnõule arvamusel andmisel viidata vastuolule kehtiva üldplaneeringuga ja võimalikule vajadusele algatada üldplaneeringut muutev detailplaneering. Detailplaneeringu algatamise vajadusele saab hinnangu anda kaevamisloa menetluse käigus peale geoloogilise uuringu valmimist ning kui on rohkem infot kavandatava tegevuse kohta (nt. maa-ala kruntideks jagamise vajadus, ehitusloakohustuslike ehitiste püstitamine). Arvestades, et käesoleval ajal on vallavalitsuses ettevalmistamisel uue valla üldplaneeringu algatamine, on võimalus peale geoloogilise uuringu valmimist otsustada, kas määrata uuringualale üldplaneeringuga mäetööstusmaa sihtotstarve.

Eelpool toodust tulenevalt ja tuginedes maapõuaseadusele, maakatastriseadusele, Riigikohtu otsustele ning Keskkonnaameti eelnõus toodud infole, toetas keskkonna- ja korrakaitsekomisjon loa andmist Tõrenurme uuringuruumis geoloogiliste uuringute läbiviimiseks, kuid viidates vastuolule Põltsamaa valla kehtiva üldplaneeringuga ning võimalikule vajadusele algatada kaevanduse rajamiseks detailplaneering.

Seletuskirja koostas: Kersti Viggor, planeeringuspetsialist

Eelnõu koostas: Ain Valu, keskkonnaspetsialist

Kooskõlastas: Aldi Alev, õigusnõunik

Eelnõu esitaja: Põltsamaa Vallavalitsus

Ettekandja: Ain Valu, keskkonnaspetsialist